

October 7, 1980

**Information from Gen. G. Anachkov on Japanese
Special Services Activity Against Bulgaria**

Citation:

"Information from Gen. G. Anachkov on Japanese Special Services Activity Against Bulgaria", October 7, 1980, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 2, Record 4, File 51. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group. <https://wilson-center.drivingcreative.com/document/111433>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

65105,15

Япония

02-217

10

✓

М В Р
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ - ДС
Рег. № 29863 Екз. 1
- 7. ОКТ. 1980 19 год.

43. X1

СТРОГО СЕКРЕТНО!

СЛУЖБА
"ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"

РАЗПОВЕРЕНО

по Рег. № 1165
от 28. 05. 2004г.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

МИНИСТЕРСТВО на БЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ

Вх. № 15032 от 13. 10. 80 г.

ОТНОСНО: Поддривната дейност на японските специални
служби против Народна република България

Япония е една от най-развитите индустриални държави в света. Въпреки че не членува в агресивни военни блокове, тя е предоставила част от своята територия (остров Окинава) за военни бази на САЩ и с външната си политика съдейства за изменение равновесието на силите в полза на империализма. Стремешът за разширяване на пазарите и икономическо проникване както в капиталистическите и развиващите се страни, така и в социалистическите, е ръководен принцип на японската икономическа политика. С това се обяснява и интересът, който японците проявяват към НР България.

През последните години икономическите и културните връзки между НРБ и Япония значително се разшириха.

Стремешът на Япония към разширяване на търговските и културните връзки с НРБ предопределя характера на дейността на японските специални служби и на дипломатите, акредитирани в нашата страна.

" Дипломатическите отношения между двете страни са установени през 1968 г. с ранг на посолства. В японското посолство в София има политическа, икономическа, културна и консулска секция. В момента работят 11 дипломати. Те имат много добра дипломатическа и езикова подготовка. Повечето от тях владеят добре български и руски език. Няма строго диференцирани длъжности и на практика взаимно се заменят.

Редица признаци в поведението на заминалия от страната втори секретар Ямашита и заместника му Коизуми, изучавали две години български език в София и останали на работа в посолството, дават основание да ги подозираме в принадлежност към японските специални служби.

Дипломатите събират главно икономическа и политическа информация. Методите, които използват за събиране на информация, са: "на тъмно" – при посещение на официални мероприятия и при преговори с наши външнотърговски служители; официалните източници – ежедневния печат, статистически справочници и др.; обмен на информация с представители на други държави. Не разполагаме с данни да използват агентурния метод за събиране на разузнавателна информация.

Характерна черта на японските дипломати е стремежът им да установяват и поддържат трайни контакти с представители на наши министерства, ведомства, търговски организации, институти и др., от които да събират необходимата им информация. Такъв бе случаят с втория секретар в посолството, уличен като разузнавач, напуснал нашата страна през 1979 г. Той се интересуваше главно от негативните страни в нашето

12

3

икономическо развитие. Поддържаше връзки с американските дипломати Мозли- военно аташе, Сигъл, Кларк и Сонандрес - подозирани като разузнавачи.

Посланикът Акира Ямато поддържаше по-близки контакти с посланика на САЩ Гартхоф. С китайския си колега Мон Ёе обсъждаха актуални политически въпроси, като българо-югославските отношения, респективно "македонския въпрос" и др.

Японските дипломати се стремят да разширяват контактите си с дипломати от някои социалистически и развиващи се страни. В това отношение особена активност проявява съветникът Мицухаши, който се стреми да черпи политическа и икономическа информация. На вечеря, организирана от италианския военен аташе, Мицухаши поискал военна информация, отнасяща се за НРБ и за останалите страни от Балканския регион.

Съветникът в посолството Йошиоки Оказаци проявява интерес към политическа информация и най-вече за политиката на Балканите. За целта поддържа тесни връзки с дипломати от югославското посолство.

При контакти с наши културни дейци аташето по печата Коизуми се стреми да ги изучава и събира информация от тях, мотивирайки се с желанието да разширява културния обмен между двете страни.

Съгласно културната спогодба между двете страни, всяка година на специализация в Япония заминават наши граждани. Японското посолство в София изучава и препоръчва на тяхното Министерство на външните работи подходящи канди-

дати. С тази дейност се занимава аташето Коизуми, който провежда беседи с кандидатите, представени от нашата страна.

Първият секретар Коджи Нитта е профилиран по икономическите въпроси. Поддържа тесни контакти с японските търговци, посещаващи страната, както и с дипломати от американското и английското посолство.

От японска страна е въведена практика да се изпращат стажанти за изучаване на български език в наши учебни заведения. Тези лица се ползват със статут на дипломати към посолството, но не са ангажирани с работа в него. Единственото им задължение е изучаване на езика и създаване връзки из средата на българските граждани. Същите след двегодишно обучение остават на работа като титулярни дипломати.

Японските дипломатически представители поддържат тесни връзки и с временно пребиваващите по различни поводи в страната ни техни сънародници – дипломати, гости на посолството, търговци, туристи, специализанти и др. За някои от тях сме уведомявани от КГБ, че се подозират като разузнавачи. Такъв е случаят със сътрудника на отдела за планиране при разузнавателното управление на УНО (Управление за националната отбрана) Сисикура Дзюро. Констатирано, че на всеки две години той предприема обиколка из европейските страни, в това число и НР България, прикрит като международен наблюдател при МВНР на Япония. Целта на пътуването му е да събира информация главно за военната обстановка в посещаваните страни.

По време на пребиваването си в София през 1980 г. Текухи Ямато, съветник в японското посолство в Москва, бе

информиран от Мицухаши за нашата икономика и политическата обстановка в страната. Текухи Ямато прояви конкретен интерес за числеността на Българската народна армия, за родовете войски и провеждани ли са скоро учения.

Характерно за гостите на посолството – дипломати от други техни мисии и технически лица е, че пристигат обикновено в неработни за нас и българския персонал дни. Отпътуват от страната в първия работен ден, което затруднява осъществяването на контрола върху тяхното поведение, срещи и т.н.

До настоящия момент десет японски фирми са получили разрешение от МВНТ за откриване на представителства в нашата страна. Служителите на тези фирми имат възможност да пътуват из страната, да установяват връзки с български граждани и да събират информация. Особено внимание обръщат на пусковите обекти. Кениджи Такано – представител на фирмата "Мицубуши", който пребивава в страната ни от две години, проявява подчертан интерес към търговско-ценова информация, а ръководителят на Виенския офис на фирмата "Мицубуши" Акира Микумо поиска от наш агент срещу заплащане информация за цената, на която фирмата може да сключи сделка за урея.

За Рьомей Изумикава – представител на фирмата "Марубени" се получиха данни, че се интересува за условията на живот в някои райони на страната, за промени в състава на правителството, за отношенията ни със СССР и пр. Празни антисъветски и антибългарски изказвания и извършва трансфер на валута.

По данни на КГБ някои крупни японски фирми, които поддържат търговски връзки със СССР и другите социалистически страни, имат в търговските си отдели бюра за информация и анализ, които се използват за прикритие на японските разузнавателни служби. Тези бюра като правило се комплектуват от бивши служители и действащи сътрудници на органите на МВНР. Напоследък за работа в тях се привличат и завършилите университетите в Токио, Киото, Осака и други институти за чуждестранни езици, които работят в разузнаването или са завербувани като агенти. Такива са фирмите: "Асоциация за съдействие на търговията със СССР и социалистическите страни в Европа"; "Японското дружество за развитие на външната търговия - "Джерто"; "Токио Мариучи"; "Търговско-посредническа фирма "Нишио Ивай"; "Търговско-посредническа фирма "Мицубуши" и др.

Представителят на японската икономическа организация "Джерто" у нас Хиромицо Сато, поискал срещу парично възнаграждение от наш агент да му изготвя икономически справки за отделни отрасли на промишлеността, за общата сума на вноса и износа. Особен интерес проявява към вноса на суровини и износа на готовата продукция по обем и по страни. По данни на КГБ кадрите от тази организация се набират главно от средите на бивши сътрудници на разузнаването, МВНР, военни и други организации на Япония.

Тошио Кохаякава, представител на фирмата "Нишио Ивай", изгонен от СССР, е подозиран в поддържане на връзки с японските специални служби.

външнотърговския канал, за което взаимодействуват със служителите на посолството и търговското представителство на Япония в СССР.

– В крупните фирми са прихрити разузнавачи и агенти които умело зашифроват разузнавателните си интереси. Поради това, трудно може да се разграничи разузнавателната дейност от обикновения фирмен интерес.

Като изхожда от горното Второ главно управление–ДС провежда мероприятия в следните насоки:

1. Разработва уличените в разузнавателна дейност японски дипломати, търговски представители, специализанти и други техни граждани с цел разкриване техните конкретни интереси, дейност и източници на информация.

2. Контролира контактите на японските дипломати и други обекти с техните колеги от посолствата на Китай, Югославия и някои западни страни с цел установяване с кои от тях и каква информация разменят.

3. Провежда съвместни мероприятия с братските органи на КГБ по пристигащите от Москва и центъра японски дипломати, търговски представители и технически лица, с цел разкриване дейността им по време на пребиваването им в нашата страна.

Отп. в 3 екз.

№ 1 – др. Стоянов

№ 2 – ЦИОУ

№ 3 – отдел 14

Изп.: отдел 14/ВД

Нап.: Христова/26306

7 10.1980 г.

НАЧАЛНИК:

Ген.-лейтенант

(Г. Аначков)